

[Dahlgaard.]

Til Belysning af de haarde Byrder, som Forrentningen af Statsgælden i den kommende Tid vil lægge paa Befolkningen, tror jeg, det er af Interesse at se paa Udviklingen i hele den Periode, der er forløbet siden Krigen, netop under denne Synsvinkel: Konsoliderings- eller Forbrugspolitik. Efter Krigsaarenes særlige Krav var vi i Finansaaret 1919—20 naaet til Balancepunktet, dog saaledes at der i Finansaaret 1919—20 kunde konstateres en mindre Opsparing. Derefter indtræder de 5 Aar, som den nuværende højtærede Finansminister havde Ansvaret for, Aarene 1920—21 til 1924—25, og det viser sig da, at Kassebeholdningen i disse 5 Aar tilsammen formindskedes med 315 Mill. Kr., og at Gælden forøgedes med 325,9 Mill. Kr., med andre Ord et samlet Forbrug paa 641 Mill. Kr., finansielt set, gennem disse 5 Aar. Her maa dog billigvis tages Hensyn til, at Sønderjyllands Genforening med Danmark i disse Aar vel nok kostede Staten ca. 250 Mill. Kr. Tilbagegang paa ca. 400 Mill. Kr.

Efter disse 5 Aar indledes af den derefter følgende Finansminister Bramsnæs, i øvrigt med fuld Tilslutning af det radikale Venstre, en finansiell Konsolideringspolitik, der giver sig Udtryk i, at i de to Aar 1925—26 og 1926—27 formindskes Kassebeholdningen med 7,4 Mill. Kr., men samtidig formindskes tillige Gælden med 90,7 Mill. Kr., saaledes at der i disse to Aar foregaar en Opsparing finansielt set paa 83 Mill. Kr. Og jeg er af den Opfattelse, at det vilde have været muligt at fortsætte denne Udvikling, hvis ikke Paripolitikken havde slaet den over Ende.

Nu er denne Opsparingspolitik altsaa afbrudt. Det Statsregnskab, der nu foreligger, giver, som sagt, Udtryk derfor ved, at Opsparingen er afløst af en Tilbagegang paa 15 Mill. Kr. Og det kommende Aar, Aaret 1928—29, vil jo i saa Henseende blive det egentlige mørke Aar: Paa dette Aar vil Betalingen af Landmandsbankgælden falde, mellem 150 og 200 Mill. Kr., saaledes at vi maa regne, at det Statsregnskab, der aflægges til næste Aar, vil vise et Forbrug, finansielt set, paa netop mellem 150 og 200 Mill. Kr.

Dette er Følgerne af den højtærede Finansministers Finanspolitik i disse Efterkrigs-tidens Aar: en Tilbagegang i Aarene 1920—25 paa 400 Mill. Kr. og Landmandsbankordningens finansielle Følge, 150 à 200 Mill. Kr. I alt bliver det mellem 500 og 600 Mill. Kr., som bliver efterladt til det kommende

Slægtled som det overmaade tunge og byrdefulde Aag. Det er det, der gør, at Statsgældens Forrentning nu fra i Aar udgør den uhyre Sum paa 61 Mill. Kr. aarlig, en i Forhold til Statsbudgettets Størrelse og ogsaa i Forhold til hele den økonomiske Stilling her i Landet og til Borgernes Skatteevne overordentlig tyngende Gældsbyrde. Jeg vil gerne her udtale Haabet om, at det med Udgangen af indeværende Finansaar, 1928—29, maa være Slut med denne finanspolitiske Linie, og at vi derefter maa gaa ind i en økonomisk Konsolideringsperiode. Og det Parti, jeg har den Ære at tilhøre, vil gerne yde sin Medvirkning dertil.

Blandt de Enkeltheder, der tiltrækker sig Opmærksomheden paa Statsregnskabet, maa man vel særligt nævne Statsbanerne, der møder med et Underskud paa 31,7 Mill. Kr. Naar man nu erindrer, at de Udgifter, der er opført paa Statsbanernes Budget til Afskrivning og Forrentning, andrager 30 Mill. Kr., vil det sige, at de danske Statsbaner i det paagældende Aar ikke har ydet noget hverken til Afskrivning eller Forrentning, men i øvrigt har omtrent Balance i Driften.

Dette Resultat kan selvfølgelig synes overordentlig foruroligende, men jeg maa i den Henseende være enig med den højtærede Finansminister, naar han sagde, at dette Aar utvivlsomt maatte betragtes som et Overgangsjaar. Jeg vil haabe, at dette Aar maa blive et Overgangsjaar i dobbelt Forstand, at det ikke alene bliver det Overgangsjaar, hvor de Takstnedsættelser indleddes, som skal have nogen Tid til at virke, forinden de fremkalder en større Trafik, men at det ogsaa bliver et Overgangsjaar for Statsbanerne i den Forstand, at det bliver en Overgang fra den Tid, hvor Ledelsen af Banerne endnu var præget af Passivitet overfor de nye, store Opgaver, som Udviklingen i Biltrafikken stiller Banerne, til en Tid, der præges af Aktivitet med det Formaal paa lige Fod at tage Konkurrencen op, hvor Muligheden derfor er til Stede.

Jeg tillod mig i Fjor vedrørende dette Punkt at udtale Haabet om, at Statsbaneledelsen vilde vise Forstaaelse af, at Statsbanernes Fremtid ikke ligger i Hævdelsen af en Monopolstilling overfor Bilerne, men derimod i et Medarbejderskab overfor Bilerne, der kan betyde trafikmæssige Fremskridt for Befolkningen og økonomisk Fordel for Banerne selv. Jeg vil gerne i Aar udtale, at det er mit Indtryk, at det forløbne Aar har givet mere Grundlag end noget tidligere for Forventningen om, at